

Asia: VN/34601/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?**

Yhtäältä esityksen tavoitteet ovat kannatettavia, kun sillä pyritään tarjoamaan mahdollisuus korkeakoulututkinnon suorittamiseen mahdollisimman monelle sellaiselle henkilölle, jolla tutkintoa tai opiskeluoikeutta ei vielä ole ja vapauttamaan opiskeluoikeuksien vaatimia resursseja koulutustarjontaan ja koulutukseen laadun kehittämiseen. Toisaalta yksittäisen opiskeijuan kannalta esitys merkitsee opiskelumahdollisuuksien kaventumista ja heikentää monialaisen osaamisen hankkimista.

#### **Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.**

Esityksen perimmäinen tavoite on kannatettava, mutta se sisältää kohtia/osia, jotka eivät ole kannatettavia (ks. seuraava vastaus).

#### **Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeansuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotakin?**

Vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida laajemmin korkeakouluille aiheutavaa lisätyötä. Esimerkiksi s. 13 sanotaan "Yksi vaihtoehto ehdotetulle säännökselle voisi olla, että opiskelija menettäisi aiemman opiskeuluoikeutensa vain, jos opinnot eivät etene." Tämä ei ole kannatettava ehdotus, koska lisää merkittävästi korkeakoulujen ohjaushenkilöstön ja opintotoimistojen työtä. Sivulla 14 todetaan, että "Lisäksi olisi mahdollista säätää, että uuden opiskeluoikeuden saaneella opiskelijalla olisi tietyn pituinen harkinta-aika, joka mahdollistaisi useammalla opiskeluoikeudella opiskelun yhtä aikaa esimerkiksi alanvaihtoa harkitessa." Myös tämä lisää korkeakoulujen ohjaushenkilöstön ja opintotoimistojen työtä. Lisäksi herää kysymys, mikä olisi harkinta-ajan pituus. Tämä voisi myös johtaa siihen, että tähän harkinta-aikaan pyydetäisiin pdennystä henkilökohtaisista syistä. Sivulla 14, todetaan "Kun tavoitellaan koulutustason nostoa opiskelupaikkojen kasautumista ehkäisemällä, yksi keino olisi koulutuksen maksullisuus, mikä vähentäisi useamman opiskeluoikeuden hakemisen houkuttelevuutta." Tämä ei ole kannatettavaa, että koulutus muuttuisi maksulliseksi, koska se asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan. Sivulla 14 sanotaan: "Jos voimassa olevan lainsäädäntöön ei tehtäisi mitään muutoksia, jatkuu tilanne, jossa useampia opiskeluoikeuksia voi pitää ja jossa

suurin osa näistä kuormittaa korkeakouluja ilman, että opiskelija aktiivisesti suorittaa opintoja vieden samalla koulutuspaikkoja niiltä, joilla ei opiskeluoikeutta vielä ole ja jotka myös tosiasiasa suorittaisivat opintoja." Käytännön tuntumamme mukaan oppilaitoksessamme useamman opiskeluoikeuden omaavat opiskelijat eivät toistaiseksi ole muodotaneet kovinkaan suurta kuormitusta. Uusi lainsäädäntö sitä vastoin lisää runsaasti ohjauksen ja tiedottamisen tarvetta. Myös toisen opiskeluoikeuden menettämisestä tehtävä päätös lisää hallinnollista työtä.

#### **Muut huomionne esityksestä**

-

Ryttyläinen-Korhonen Katri  
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu